

Afgiftkantoor
3390 St.Joris-Winge

België – Belgique
P.B.
St.Joris-Winge
BC 6493

Afz:
Perklaan, 1
3390 Tielt-Winge
P3A9217

OOST-BRABANT

Heemkundig Tijdschrift voor het
Hageland en Omgeving

Uitgegeven door de

Geschied- en Heemkundige Kring
voor het Hageland en omgeving

Jg. XLVIII, nr. 3, juli – augustus –september - 2011

EEN BROKJE NOSTALGIE...

DE VERBORGEN MADONNA VAN HAASRODE

Eind januari 1945 op een zondag met veel sneeuw werd Pastoor Renaat (René) Van der Pas plechtig ingehaald en langs een rij dennenbomen (illegaal in het Meerdaalwoud gekapt door onze BJB-jongens) de kerk van Haasrode ingeleid. Renaat Van der Pas was voorheen onderpastoor van Sint-Kwinten te Leuven. Hij bleef in Haasrode tot half 1959, toen hij aalmoezenier werd van het Leuvens gevangeniswezen.

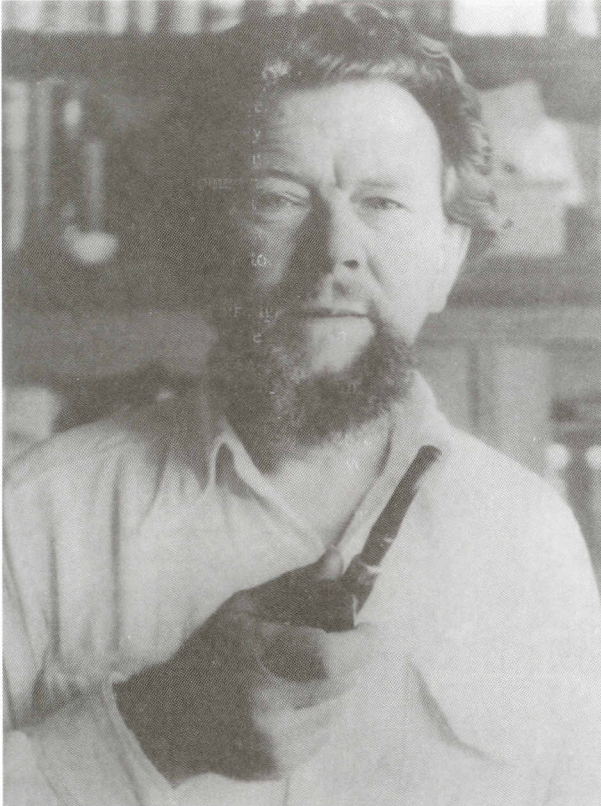

Afb. 1: Het kerkinterieur van Haasrode vóór 1973 met de muurschildering door Martin Roestenburg bij order van Pastoor Renaat van der Pas (foto Paul Van Roost).

Renaat Van der Pas was een Maria-fan! Onder zijn pastoraat werden de huiskapelletjes geplaatst (sommigen bestaan nog!) alsook de Lourdesgrot in de pastorietaan (verdwenen), het O.-L.-Vrouwbeeld op het kerkplein (ingewijd

door de Letlandse bisschop en balling, Mgr. Boleslavs Sloskans) en de Fatimakapel in de Blandenstraat.

In de kerk liet hij op het einde van de veertiger jaren (niet in 1959 zoals ere-inspecteur Jules Jong destijds schreef) een muurschildering aanbrengen met de afbeelding van O.-L.-Vrouw van Haasrode, de kerk van Haasrode, het heuvelig landelijk landschap en de typische beroepen van Haasroodse autochtonen: landbouwers, tuinders, metsers, stukadoors en kasseileggers. Een banderol onder het beeld verwijst naar O.-L.-Vrouw (van Gedurige Bijstand) van Haasrode.

Afb. 2: De kunstenaar Martin Roestenburg
(foto John Roestenburg, N.Z.).

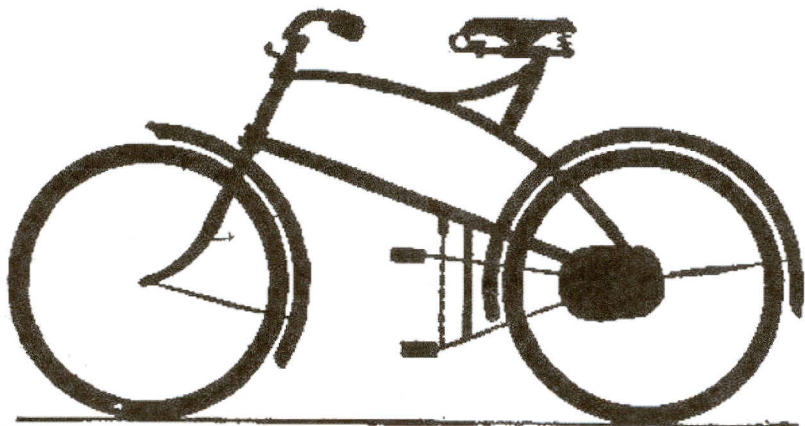
Geboortig van Arendonk had Van der Pas nogal connecties in het Zuid-Oosten van Noord-Brabant in Nederland. Zo kwam hij in contact met de kunstenaar Martin Roestenburg, geboren in Woensel (Eindhoven) op 1 december 1909 in een eenvoudig gezin wonend in de Mispelhoefstraat 13 (gesloopt in 2003) te Acht (dat deel uitmaakt van Woensel). Hij is de zoon van Johannes Roestenburg (Liempde-Boxtel, 07.09.1877 – Acht, 11-03-1949) gehuwd in 1899 met Johanna Maria van de Vondevoot (Best, 24.12.1874 – Acht, 28.10.1963).

Afb. 3: Het geboortehuis van Martin Roestenburg in Acht (Woensel, Eindhoven), gebouwd in 1675 en gesloopt in 2003 (foto Martien van den Biggelaar, Eindhoven).

De kunstenaar Martin Roestenburg

Martin Roestenburg kreeg zijn opleiding in de Schone Kunsten bij meesterschilder Jan Kruysen (1874-1938). Zijn kunstaanleg bleek reeds toen hij op 22-jarige leeftijd zijn eigen (houten) woning met wegwerpmaterialen bouwde naast de ouderlijke woning. Ook ontwikkelde hij een nieuw concept van fiets zonder ronddraaiende maar met recht-op-neer gaande trappers dat volgens Martin Roestenburg minder inspannend en ook veel logischer is. Deze fiets, werd voor het eerst aan het publiek voorgesteld in Maastricht.

Afb. 4: De fiets van Martin Roestenburg, waarvoor hij een patent aanvraagde.

Hij huwde Maria de Groof, die hem 7 kinderen schonk (Martien, Jan, Annie, Cub, Mel, Adrie en Zus) doch in 1941 overleed kort na de geboorte van Zus, hetgeen een diepe indruk naliet op zijn gemoedsleven. In 1942 kreeg hij een stipendium om gedurende één semester een aanvullende opleiding (voor beeldhouwwerken, muurschilderingen, brandglasramen, fotografie) te volgen aan de Academie voor Schone Kunsten in München. Dit bezorgde hem wel last in de eerste naoorlogse jaren.

Zijn werk was religieus getint en werken bevinden zich in kerken van Mariahout (kruiswegstaties, 1946), Best, Acht, Gemert,... Een Pieta, vervaardigd in 1945, bevond zich in de kerk van St. Antonius Abt van Acht (thans in de werkkamer van Bisschop Hurkmans in 's Hertogenbosch). In de Pauluskerk in Woensel bracht hij boven het altaar ook een grote muurschildering aan (die met de sloop van de kerk verdwenen is).

Afb. 5: De familie Roestenburg bij hun aankomst in Wellington op 28 september 1951 aan boord van een Nederlands immigrantenschip (foto Alexander Turnbull Library, Wellington, Nieuw Zeeland, ref. nr. 114/362/10-G).

Hij hertrouwde met Corry Maal uit Maastricht, die hem drie kinderen (Aura, Lieveke en Patricia) zou schenken. Zoals vele kunstenaars had hij moeite om zijn groot gezin te onderhouden en zag hij de toekomst voor zijn kinderen eerder somber tegemoet. Op aansturen van de Paters-

Missionarissen van Mill Hill in het Nederlands-Limburgse Haelen vertrok hij in 1951 met zijn talrijk gezin naar Nieuw Zeeland waar hij, na aankomst in Wellington op 28 september 1951 met een Hollands immigrantenschip, zich eerst vestigde in Taihape. Eén zoon (Jan) bleef in Nederland en huwde Francien van Osch wier ouders een damesmodezaak op het Trudoplein in Eindhoven (Strijp) runden. De jongste van zijn kinderen met Corry werd in N.Z. geboren.

In Nieuw Zeeland werd Martin beroemd vooral door zijn monument van 14 meter op een 75 meter hoge helling in Paraparaumu dat O.-L.-Vrouw van Lourdes voorstelt ter gelegenheid van de 100ste verjaring der verschijningen (oktober 1958).

Eén van zijn meesterwerken (lood-in-glas raam met een Maori Madonna) werd afgebeeld op een N.Z.-aerogram, een ander op een Kerstmis-postzegel.

Hij begon ook kunstopleidingen te geven in het Noorden van N.Z. In 1962 kwam hij nog korte tijd terug naar Nederland. Na zijn terugkeer in Nieuw Zeeland werd hij curator van de 'Palmerston North Art Gallery'. Té vroeg overleed hij op 18 februari 1966 te Palmerston North (N.Z.) op 56-jarige leeftijd en liet zijn tweede echtgenote Corry (overleden in Christchurch in 2005) met 10 kinderen achter.

Zijn nagedachtenis wordt in ere gehouden door zijn zoon Jan (vanuit Nederlands Brabant) en kleinzonen Martin en John (in N.Z.). Van zijn leven en werk werd door hen een CD-Rom en een website (www.roestenburg.co.nz) verwezenlijkt. In februari-maart 2000 had er ook een tentoonstelling van zijn schilderijen plaats in het Peter van den Braken-centrum in Sterksel.

Het lot van de muurschildering te Haasrode

In 1973 ging Pastoor Paul Van Roost over tot de herinrichting en nieuwe aankleding van het kerkinterieur in het kader van de tijdsgeest en de post-conciliaire vernieuwingen. Hij heeft hiervoor het advies ingewonnen van Pater Geroen De Bruycker, kunstschilder en directeur van Pro Arte Christiana te Vaalbeek. Wellicht was Pater Geroen niet op de hoogte van de renommee van Martin Roestenburg in N.Z.?

Door de plaatsing van het vals plafond kwam het beeld van de Madonna te liggen tussen het vals plafond en het dakgebinte terwijl het Haasroodse landschap en de uitgebeelde beroepen verdwenen zijn. Armand Merckx, lid van de Kerkfabriek, maakte een foto van het resterende (verborgen) gedeelte van de monumentale gesigioneerde muurschildering.

Afb. 6: Het kerkinterieur van Haasrode in 1975
(©KIK-IRPA, Brussel, n° M 244059'75).

Afb. 7: 'De verborgene Madonna'
(foto Armand Merckx, Haasrode).

Heeft men in 1973 ongelijk gehad? Persoonlijk heb ik een nostalgisch gevoel!... Misschien komt dat omdat ik als kind in volle bewondering en verwondering Martin Roestenburg aan het werk heb gezien in onze kerk!...

Dankbetuiging: aan Paul Van Roost (pastoor te Haasrode van 1971 tot 1995) voor de foto van het kerkinterieur vóór 1973; Armand Merckx (Haasrode) voor de foto van de verborgen Madonna; John Roestenburg (N.Z.) voor de foto's van Martin Roestenburg en diens uitvinding, de speciale Roestenburg's fiets; Martien van den Biggelaar (Eindhoven) en de Stichting Eindhoven-in-Beeld voor de foto's van het geboortehuis van Martin Roestenburg; en de Alexander Turnbull Library, Wellington, N.Z., voor de foto van de aankomst van de familie Roestenburg in N.Z. in 1951; voor de aanvullende biografische gegevens aan John Roestenburg (N.Z.), An Dekkers-Roestenburg (Eindhoven) en Martien van Eerd (Eindhoven); aan Henri Meyers, huidig voorzitter van de Kerkfabriek van de parochie O.-L.-Vrouw van Haasrode, en aan Hans en Johan Brugmans (Veldhoven, NL.) voor nuttige informatieve gegevens.

Prof.em. Dr. Omer STEENO